

Luxembourg, 25. juuni 2018
(OR. en)

10027/18

COAFR 160
MOG 38
MAMA 94
CFSP/PESC 596
CSDP/PSDC 359
COHAFA 46
COHOM 87

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Aafrika Sarv / Punane meri
	– Nõukogu järelused (25. juuni 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused Aafrika Sarve / Punase mere kohta, mis võeti vastu nõukogu 3628. istungil 25. juunil 2018.

Nõukogu järeldused Aafrika Sarve/Punase mere kohta**[Punane meri]**

1. Punase mere mõlemad rannikud on nii geopoliitiliselt kui strateegilisest seisukohast muutunud ülioluliseks, seda seoses ülemaailmse kaubanduse, piirkondliku majanduskasvu ja kogu piirkonda hõlmava stabiilsusega. Hiljutised arengud piirkonnas laiemalt on toonud esile omavahelise seotuse ja vastastikuse sõltuvuse kogu Punase mere piirkonnas ning on muutnud hädavajalikuks ja asjakohaseks elavdada sidemeid ja luua kogukond, millel on ühised huvid, kaubandus, investeeringud ja julgeolek. Euroopa Liit (EL) on valmis suhtlema kõigi asjaomaste osalejatega ja osalema sellises tegevuses.
2. Punase mere piirkonnas toimuvad arengud seavad ohtu stabiilsuse Aafrika Sarvel ja meresõiduvabaduse India ookeanist Punase mere kaudu Vahemerele, mis on mõlemad Euroopale äärmiselt olulised. Mõjuvõimu ja strateegiliste varade otsingud koos Punase mere ranniku kasvava militariseerumisega suurendavad piirkonnas ohtusid, millel võivad olla tagajärjed kogu maailma jaoks. Jeemenis toimuv konflikt suurendab täiendavalt piirkondlikke pingeid ja ohustab tema naabrite turvalisust, luues samas dramaatilisi humanitaartagajärgi, mis võib kaasa tuua täiendava elanikkonna ümberasumise nii riigisisesele kui ka piirkonnas laiemalt. Koos Pärsia lahe piirkonnas käimasoleva kriisiga võib sel olla otsene mõju julgeolekuolukorrale ja pikaajalisele stabiilsusele Punase mere piirkonnas ja selle ümbruses.

3. Rahu, julgeolekut ja arengut selles laiemas piirkonnas toetaks tihedam koostöö, mitte konkurents. Korrastatud ja kaasava piirkondliku dialoogi ja koostöö foorumi puudumine Punase mere piirkonnas takistab edusammude tegemist paljudes küsimustes, sealhulgas majandusliku integreerimise ning piirkondliku rahu ja julgeoleku valdkondades. Sellise foorumi vajadust tõendavad Punase mere laevatee tähtsus, Pärsia lahe piirkonna kriisi ülekanduv mõju, Jeemenis toimuv konflikt ning jätkuv ebakindlus kogu Aafrika Sarve piirkonnas. Võttes arvesse Euroopa pikaajalist pühendumist ja tegevust piirkonna jõukuse ja stabiilsuse toetuseks, innustame sellise foorumi moodustamist kiiremas korras.
4. EL intensiivistab oma koostööd kõigi Punase mere piirkonna riikide ning teiste asjaomaste piirkondlike ja rahvusvaheliste osalejatega, et edendada dialoogi ja teha tööd piirkondlikule stabiilsusele avalduvate negatiivsete mõjude leevendamiseks. Koostöövaldkonnad võiksid hõlmata muu hulgas konfliktide ennetamist, merendusjulgeolekut, keskkonnakaitset, piirkondadevahelist kaubandust, taristute ja sadamate arendamist, sinise majanduse edendamist, toiduga kindlustatust, inimeste liikuvust Punase mere piirkonnas ja ebaseadusliku rände algpõhjuste käsitlemist. Erilist tähelepanu väärivad võitlus terrorismi, salakaubaveo ja inimkaubanduse vastu ning organiseeritud kuritegevuse ja vägivaldse ekstremismi suurenev globaalne mõju. Merendusjulgeoleku küsimuses tehtav koostöö tugineb ELi merendusjulgeoleku strateegiale ja selle tegevuskavale ning õppetundidele, mis on saadud Aafrika Sarve piirkonna konflikti ja kriisi suhtes võetud ELi integreeritud lähenemisviisi raames ja töö raames, mida on teinud operatsioon Atalanta, EUCAP Somalia ja Somaalia ranniku lähedal toimuvat piraatlust käsitlev kontaktrühm, mis on andnud olulise panuse võitluses piraatluse vastu.

[Aafrika Sarv]

5. Aafrika Sarve piirkonna geopoliitiline ja majanduslik tähtsus on suurenenud, mis on toonud kaasa uusi võimalusi selle piirkonna riikidele ja nende partneritele. EL on viimase kümne aastal jooksul teinud märkimisväärsed samme, mis hõlmavad poliitilist dialoogi ja aktiivset osalemist, ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioone ning sihipärast arengukoostööabi alast toetust, et ulatuslikult toetada ja innustada rahu, stabiilsust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ja jõukust kogu Aafrika Sarve piirkonnas. EL jätkab tööd, et tugevdada piirkondadevahelist ja piirkonnasisest koostööd partneritega kogu piirkonnas, kasutades kõiki kättesaadavaid vahendeid.
6. EL on sügavalt mures humanitaarkriisi ulatuse üle Aafrika Sarve piirkonnas, eelkõige seoses toiduga kindlustatuse, elatise teenimise võimaluste ja veele juurdepääsuga ning seda piirkonnas, mida tabavad korduvad loodusõnnetused, kliimamuutused, ulatuslikud konfliktid ja sunnitud ümberasumine. EL on suurim humanitaarabi andja ning toetab jätkuvalt miljoneid kaitsetuid inimesi, et suurendada nende vastupanuvõimet. EL kutsub asjaomaseid valitsusi üles tõhustama elupäästva abi ja kaitse osutamist, sealhulgas reageerima seksuaalse ja soolise vägivalla alastele mureküsimustele, eelkõige seoses 4 miljoni pagulase, 10 miljoni riigisisese põgeniku, neid vastuvõtivate kogukondade, naiste, laste ning puuetega inimestega.
7. ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia keskmes on piirkondliku suutlikkuse arendamine, et edendada julgeolekut, rahu ja jõukust. EL on pikaajaliselt toetanud Ida-Aafrika Arenguühendust (IGAD) ja selle visiooni, milleks on olla olulisim vahend rahu, jõukuse ja piirkondliku integratsiooni saavutamiseks. EL jätkab koostööd IGADi juhtidega ajal, mil need tugevdavad selle struktuure ja koosseisu ning kujundavad selle prioriteete ja volitusi, et muuta IGAD tõhusaks vahendiks, mille abil on võimalik tagada ühist reageerimist piirkonna ees seisvatele uutele ülemaailmsetele probleemidele.

8. EL innustab kõiki rahvusvahelisi partnereid, eelkõige ÜROd, Aafrika Liitu ja Araabia Riikide Liigat tegema kõik endast oleneva, et suurendada stabiilsust ja heaolu kogu piirkonnas. EL rõhutab, kui tähtis on tagada tihe rahvusvaheline ja piirkondlik koordineerimine, eelkõige töö kaudu, mida teeb ELi eriesindaja Aafrika Sarve piirkonnas, et paremini saavutada kõnealused eesmärgid.
9. Piirkonna tulevik peitub kohustuses austada inimõigusi ja põhivabadusi, samuti demokraatias, heas valitsemistavas, stabiilsuses ja turvalisuses kõigi jaoks, ning kaasavas ja jätkusuutlikus majanduskasvus ja majanduse integreerituses piirkondlikul tasandil. Nendest põhimõtetest juhendatakse ka ELi tegevuse puhul Aafrika Sarve piirkonnas. Sellega seoses tunnustab EL Etioopia juhtide hiljutisi konkreetseid samme kaasatuse edendamiseks, suurendades poliitilisi vabadusi ja viies ellu reforme, ning on valmis jätkuvalt jõupingutusi toetama. EL tervitab ka olulisi samme Keenias ning innustab mõlemaid riike oma riigisiseste probleemide otsustaval viisil lahendamisel jätkama edasiliikumist kõnealuste põhimõtete täitmise suunas, sealhulgas valimisreformi puhul. Mõlemal riigil on eeldused dünaamilise tuleviku loomiseks, mis võib olla eeskujuks kogu piirkonnale. EL kutsub kõiki piirkonna riike üles oma põhiseaduslike ning valimis- ja stabiliseerimisprotsessidega seotud püüdlustes õppima nimetatud kogemustest ja lahendama oma riigisiseseid vaidlused. EL rõhutab, kui tähtis on saavutada kestlik ja kaasav rahukokkulepe, mis tagab ohutuse, turvalisuse ja kannatuste lõppemise Lõuna-Sudaani elanike jaoks, ning jätkab sellega seoses koostööd Lõuna-Sudaani ametivõimude ja IGADiga, sealhulgas taaselustamise kõrgetasemelise foorumi kaudu.

10. Somaalia, keda on kaua peetud ebastabiilsuse keskpunktiks Aafrika Sarve piirkonnas, liigub sisuliste muutuste suunas. See on osutunud võimalikuks tänu Somaalia föderaalvalitsuse ja föderaalsete liikmesriikide hiljutistele jõupingutustele, samuti tänu riikliku julgeoleku nõukogu kohtumise korraldamisele juunis, esimest korda pärast 2018. aasta veebruari, ning tänu Aafrika Liidu missiooni Somaalias (AMISOM) olulisele rollile julgeolekuruumi tagamisel. EL on andnud olulise panuse Somaalia väljumiseks pikaleveninud konfliktist ning on pühendunud oma aktiivse tegevuse jätkamisele. Hädavajalik on Somaalia edasine isevastutus, et tagada kõnealuste positiivsete arengute jätkumine nii föderaalsel kui ka piirkondlikul tasandil. Rahvusvaheline üldsus kavatseb tulla kokku 16.–17. juulil 2018 Brüsselis toimuval Somaalia partnerlusfoorumil. See on järjeks Londonis 2017. aasta mais toimunud Somaalia konverentsil ja Muqdishos 2017. aasta detsembris toimunud Somaalia partnerlusfoorumil võetud kohustustele. Somaalia partnerlusfoorum annab võimaluse tõsta esile Somaalias tehtud edusamme, seada edasisi prioriteete ja võtta kohustusi poliitiliste reformide elluviimiseks, sh põhiseaduse muutmiseks ja põhimõttel „üks inimene, üks hää“ valimiste korraldamiseks aastail 2020/2021 ning rahvusliku leppimise protsessi ja majanduse elavdamise, julgeolekusektori reformi ja humanitaarabi jaoks. EL tervitab kõrgemate ametnike ümarlaua tulemusi 2018. aasta aprillis toimunud Maailmapanga kevadkohtumistel suhete normaliseerimiseks rahvusvaheliste finantseerimisasutustega juurdepääsuks rahvusvahelistele finantsturgudele ja lõpuks ka võlgade vähendamiseks. EL toetab kindlalt järkjärgulist ja tingimustel põhinevat üleminekukava julgeolekualase vastutuse üleandmiseks AMISOMilt Somaalia julgeolekujõududele, milles on sätestatud selged tähtpäevad ja AMISOMi jätkusuutlik rahastamine. EL kutsub kõiki Somaalia Aafrika partnereid, eelkõige AMISOMi vägesid lähetavaid riike, samuti riike Lähis-Ida laiemas piirkonnas ja kaugemal üles toetama Somaaliat terviklikul, läbipaistval ja koordineeritud viisil tema jõupingutustes riigi ülesehitamiseks ja julgeoleku tugevdamiseks Somaalia kõigi elanike huvides.

11. Selles uues geopoliitilises kontekstis on Etioopia ja Eritrea vaheliste pikaajaliste erimeelsuste lahendamine hädavajalik, et saavutada kogu Aafrika Sarve piirkonnas stabiilsus ja areng. EL tervitab Etioopias valitseva koalitsiooni hiljutist avaldust Alžiiri lepingu ja piirikomisjoni otsuse täieliku rakendamise kohta ning Eritrea otsust saata delegatsioon Addis Ababasse ning kutsub kõiki huvitatud pooli üles panustama konstruktiivselt edu saavutamisse. Alžiiri rahulepingu tunnistajana on EL valmis pakkuma Etioopiale ja Eritreale abi leppimise saavutamiseks.
12. Niilus on piirkonnas poliitilise, majandusliku ja ajaloolise tähtsusega. Niiluse veed on selle valgala jagava 11 riigi ühise jõukuse allikaks. Koostöö ja koordineerimise puudumisel võib aga konkurents jõe kasutamise üle viia pingete suurenemiseni piirkonnas. Võttes arvesse piirkonna elanikkonna kiiret kasvu ja kliimamuutuste mõju, tervitab EL riikide käimasolevaid jõupingutusi dialoogi pidamisel parimate koostööviiside leidmiseks ja ühisele arusaamisele jõudmiseks vastastikust huvi pakkuvates küsimustes. Samuti tervitab EL käimasolevaid kolmepoolseid kõnelusi Egiptuse, Etioopia ja Sudaani vahel tammi *Grand Ethiopian Renaissance Dam* üle. EL on valmis tegutsema Niilusel täiendava koostöö tegemise toetamiseks kõikide osapoolte taotlusel.
-